

Institutionen för handel och företagande

Kurs: Makroekonomi

Examinationsmoment: salstentamen

Kurskod: NA123G, G1N

Högskolepoäng för

examinationsmomentet

Datum: 2024-05-03

Tentamenstid: 08.15-13.30

Jourhavande lärare

Kan nås på telefon

Lars Pettersson

0705767707

Besöker skrivningen ☐ Ja, kl

☒ Nej

Hjälpmedel och övriga upplysningar till skrivvakter

Miniräknare ☒ Högskolans miniräknare

☐ Studentens miniräknare

☐ Ej tillåten

Vid egen uppkopiering ange antalet kopior _____

Anvisningar till lärare

Alla tentamensformulär ska lämnas in på reprocentralen.

- **För kopiering av tentamen** ska inlämning av originalexemplar ske senast 6 arbetsdagar före tentamenstillfället. Antal exemplar som ska kopieras upp fylls i av reprocentralen i rutan nedan.
- **Färdigkopierad tentamen** ska lämnas in senast 3 arbetsdagar före tentamenstillfället. Meddela tentamensadministrationen i god tid när inlämningen kommer att ske. Tentamen överlämnas direkt till personal på reprocentralen (ej via internpost). Vid egen uppkopiering ange antalet kopior i rutan ovan.

Inlämning ska ske på reprocentralens öppettider.

FYLLS I AV ADMINISTRATIONEN

Antal uppkopierade exemplar _____

Salstenta makroekonomi, 3 maj 2024

Fråga 1. (16 poäng, 2 poäng för varje deluppgift)

Ge korta enkla svar på följande frågor:

- a) Förklara vad som menas med *real ekonomisk tillväxt per capita*.
- b) Förklara vad som menas med *strukturarbetslöshet*.
- c) Vad visar *bytesbalansen*?
- d) Vilka två variabler används i *Phillipskurvan*?
- e) Vad menas med *marginell konsumtionsbenägenhet*?
- f) Vad visar *ISLM-modellen*?
- g) När Riksbanken sänker räntan, är det då *finans- eller penningpolitik*?
- h) Den makroekonomiska produktionsfunktionen innehåller två produktionsfaktorer som förklarar ekonomisk tillväxt. Vilka är dessa två *produktionsfaktorer*?

Fråga 2 (16 poäng)

Antag följande för en öppen ekonomi med offentlig sektor (miljarder kr):

Autonom konsumtion = 200
Marginell konsumtionsbenägenhet (MPC) = 0,9
Investeringar = 250
Skattesatsen i ekonomin är 35%
Offentliga utgifter = 650
Export = 240
Import = 220

- a) Ange konsumtionsfunktionen för ekonomin. Observera att vi måste ta hänsyn till att konsumtion relateras till disponibel inkomst (som måste beräknas) (4 poäng)
- b) Beräkna jämviktsinkomsten (Y^*) i ekonomin genom att använda "keynesianska modellen" där aggregerade utgifter ges av $AE = C + I + G + X - M$ och jämviktsinkomsten är när $Y = AE$. Illustrera även med figur ("keynesianska modellens" graf). (6 poäng)
- c) Hur stor är den "keynesianska modellens" multiplikator för ekonomin? Och med hur mycket påverkas BNP om investeringar ökar med 100? (4 poäng)
- d) Vad blir saldot för statens budget? (2 poäng)

Fråga 3. (16 poäng)

Använd modellen för jämvikt i makroekonomin med kurvorna som visar aggregerat utbud på lång sikt (LRAS), aggregerat utbud på kort sikt (SRAS) och aggregerad efterfrågan (AD) för ett lands ekonomi.

- a) Rita ett diagram som visar modellen när ekonomin är i jämvikt och förklara vad som bestämmer respektive kurvas lutning. Var noga med att ange vad som visas på varje axel i diagrammet. (4 poäng)
- b) Antag att en högkonjunktur uppstår i omvärlden som innebär en ökad export i landet. Visa i diagram och förklara med ord vad som händer i ekonomin på kort sikt. Hur kommer nationalinkomsten påverkas och kommer ekonomin uppleva en hög- eller låg konjunktur? (4 poäng)
- c) Förklara nu hur ekonomin kommer anpassa sig på lång sikt från den situation som ekonomin befinner sig i ovan i b) under förutsättning att statsmakten inte gör någon politisk insats. (4 poäng)
- d) Antag nu istället att statsmakten i landet anser att det går att med s.k. "utbudspolitik" påverka situationen som ekonomin befinner sig i ovan i b) och bestämmer sig för att genomföra sådana politiska reformer. Med utbudspolitik menas politiska beslut som gör det billigare och enklare att producera varor och tjänster i ekonomin. Visa i diagram och beskriv med ord hur utvecklingen kan antas bli om denna politik fungerar och ekonomin genomgår en anpassning till långsiktig jämvikt i ekonomin. (4 poäng)

Fråga 4 (18 poäng)

- a) Har den svenska kronan fast- eller rörlig växelkurs? (2 poäng)
- b) När "terms of trade" ändras påverkar detta ett lands utrikeshandel. Förklara hur svensk export och import påverkas om "terms of trade" förbättras, dvs ökar. (4 poäng)
- c) I november 2020 kostade en Euro ca 10,3 svenska kronor. I april 2024 kostar en Euro ca 11,6 svenska kronor. (i) Innebär detta att den svenska kronan har apprecierats/revalverats eller deprecieras/devalverats gentemot Euro? (ii) Hur stor är denna förändring beräknat i procent? (iii) Förklara vad denna förändring innebär för svenska företag. (6 poäng)
- d) Inom penningteori är kvantitetsteorins bytesekvation central. Bytesekvationen formuleras som $MV=PY$, där M är penningmängden, V är pengars omloppshastighet, P är prisnivå och Y är BNP. (i) Antag att V och Y är konstanta, vad får det för konsekvens för hur förändringar i M kommer att påverka P? (ii) Om vi istället antar att det enbart skulle vara V som är konstant, hur ska då penningpolitiken för utformas för att ekonomin inte ska få oönskad inflation (dvs. ökning av P)? (3+3 poäng)

Fråga 5 (18 poäng)

Antag att efterfrågan (L_D) och utbud (L_S) på arbetsmarknaden bestäms enligt följande:

$$L_D = 160 - 0,1w$$

$$L_S = 60 + 0,2w$$

där w är lönen.

- a) Beräkna jämviktslönen på arbetsmarknaden och mängden arbetskraft som kommer att arbeta vid jämviktslönen och visa din lösning i diagram för arbetsmarknaden. (4 poäng)

Antag nu att efterfrågan på arbetskraft sjunker på grund av minskad efterfrågan på landets exportprodukter. Den nya efterfrågan är

$$L_D = 150 - 0,1w.$$

- b) Lönerna i ekonomin är reglerade i avtal på arbetsmarknaden och dessa avtal innebär att lönerna inte sänks utan ligger fast på den nivå som är jämvikt enligt a). Hur kommer arbetslösheten att utvecklas om vi utgår ifrån att löneavtalen förhindrar att lönenivåerna justeras till en ny jämvikt när efterfrågan på arbetskraft minskar? Visa din beräkning och även din lösning i diagram. (4 poäng)
- c) Utgå från dina resultat i b). Hur stor är arbetslösheten uttryckt i procent? Hur stor är sysselsättningsgraden om den arbetsföra befolkningen motsvarar 180 personer som är i arbetsförålder? (4 poäng)
- d) Antag nu istället att vi inte skulle ha några löneavtal som låser fast lönenivåer utan att de istället är helt rörliga. Vad blir jämviktslönen i så fall på arbetsmarknaden och hur många kommer att arbeta i ekonomin? Kommer fler eller färre att arbeta nu jämfört med situationen i b)? Visa dina beräkningar och även lösning i diagram. (6 poäng)

Fråga 6 (16 poäng)

Informationen i tabellen nedan är hämtad från SCB och visar konsumentprisindex som KPI och KPIF med månadsvisa indexvärden perioden januari 2023 till mars 2024.

Månad	KPI (januari 1980=100)	KPIF (januari 1987=100)
jan-23	391,50	251,49
feb-23	395,82	253,82
mar-23	398,08	254,95
apr-23	399,93	255,45
maj-23	401,19	255,70
jun-23	405,49	258,12
jul-23	405,67	257,69
aug-23	405,97	257,45
sep-23	408,05	258,45
okt-23	409,07	258,64
nov-23	410,35	259,02
dec-23	413,34	260,65
jan-24	412,74	259,78
feb-24	413,76	260,29
mar-24	414,26	260,53

a) Vad visar KPI respektive KPIF (hur är de beräknade)? Vad är skillnaden mellan dessa två index för konsumentprisindex? Vilket av dessa index för inflation använder Riksbanken som mål för penningpolitiken? Och hur uttrycker Riksbanken målet för prisstabilitet? (2+2+1+1 poäng)

b) Beräkna inflation baserat på KPI respektive KPIF för 12 månader under perioden mars 2023 till mars 2024. (2 poäng)

c) Förklara hur vi kan tolka skillnaden mellan dina beräkningar för KPI och KPIF i b). Vad betyder skillnaden? (2 poäng)

d) Gör om motsvarande beräkning för KPI och KPIF för men nu för (i) periodens sista månad, (ii) för de tre sista månaderna och för de (iii) sex sista månaderna av underlaget i tabellen (dvs. tre beräkningar för vardera KPI och KPIF). Analysera dina beräkningar och förklara hur inflationen utvecklar sig sista året, framför allt det sista halvåret. (6 poäng)

Institutionen för handel och företagande

Kurs: Makroekonomi

Examinationsmoment: salstentamen

Kurskod: NA123G, G1N

Högskolepoäng för

examinationsmomentet

Datum: 2024-05-03

Tentamenstid: 08.15-13.30

Jourhavande lärare

Kan nås på telefon

Lars Pettersson

0705767707

Besöker skrivningen ☐ Ja, kl

☒ Nej

Hjälpmedel och övriga upplysningar till skrivvakter

Miniräknare ☒ Högskolans miniräknare

☐ Studentens miniräknare

☐ Ej tillåten

Vid egen uppkopiering ange antalet kopior _____

Anvisningar till lärare

Alla tentamensformulär ska lämnas in på reprocentralen.

- **För kopiering av tentamen** ska inlämning av originalexemplar ske senast 6 arbetsdagar före tentamenstillfället. Antal exemplar som ska kopieras upp fylls i av reprocentralen i rutan nedan.
- **Färdigkopierad tentamen** ska lämnas in senast 3 arbetsdagar före tentamenstillfället. Meddela tentamensadministrationen i god tid när inlämningen kommer att ske. Tentamen överlämnas direkt till personal på reprocentralen (ej via internpost). Vid egen uppkopiering ange antalet kopior i rutan ovan.

Inlämning ska ske på reprocentralens öppettider.

FYLLS I AV ADMINISTRATIONEN

Antal uppkopierade exemplar _____